

Sayın Başkan, Değerli Divan, TÜSİAD'ın Değerli Üyeleri, Değerli Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,

Sizi, şahsım ve TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Bugün, 49.Olağan Genel Kurulumuzda sizlerle bir arada olmaktan özel bir memnuniyet duyuyorum.

Değerli Üyeler,

Bazı günler vardır, asla unutulmaz. Bugün, benim için öyle bir gün! Çünkü artık veda zamanı... İki yılı biraz aşkın bir sürenin sonunda, bana 12 Ocak 2017 tarihinde emanet etmiş olduğunuz kıymetli ve son derece onurlu görevi devretmek üzere huzurlarınızdayım.

“TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı” sıfatıyla sizlere son kez seslendiğim bu sabah, şükran duyduğum siz güzel yürekli insanları karşımda görmenin sevincini yaşıyorum.

Her şeyden önce şunu söylemek isterim ki üstlendiğim bu onurlu görev süresince hayata geçen her şey, kıymetli Yönetim Kurulu Üyelerimizin desteği sayesinde oldu. Bu kadim dostlarıma huzurlarınızda tüm kalbimle teşekkür ediyorum. Yüksek İstişare Konseyi Başkanımız Sayın Tuncay Özilhan ve konseyin tüm değerli üyeleri her zaman muazzam tecrübeleriyle ve destekleriyle yanımızda oldular. Onlara da çok özel teşekkürlerimi iletiyorum.

Ve elbette, siz değerli üyelerimize de tüm fedakârlığınız ve desteğiniz için teşekkürü bir borç bilirim. Şüphesiz Genel Sekreterliğimiz ve Genel Sekreter Yardımcılarımız başta olmak üzere TÜSİAD'daki ekiplerimizin hepsiyle şükranlarımı paylaşıyorum. Her daim perde arkasındaki gerçek kahramanlar, onlardı. Ayrılık, her zaman zor... Ancak “her ayrılığın aslı, buluşmadır.” İnanıyorum ki “gönülden gönüle bir yol vardır.” Orda tekrar buluşuruz.

Değerli Üyeler,

Bugün, geride kalan iki yılın muhasebesini yapmak üzere karşınızdayım. Sizlere, göreve geldiğimiz günden bugüne kadar olan sürede “neler yaptık, neyi başardık, nerede eksik kaldık” gibi bir hesap defteri sunabilirdik. Ancak bugün benim gönlümden geçen, sizlere başka bir muhasebe sunmaktır.

Biz inanıyoruz ki Türkiye'yi sevmek demek, bu ülke için büyük hayaller kurmak demektir. İki yıl boyunca Yönetim Kurulumla birlikte üstlendiğimiz tüm görevlerde bizim hedefimiz, Atatürk'ün temel ilkelerini belirlediği bağımsız ve çağdaş Türkiye'nin korunması ve geliştirilmesi oldu. O'nun izinde var gücümüzle çalıştık, çabaladık.

İşte bu nedenle, bugün yapacağımız muhasebe, faaliyetlerimizin muhasebesi değil, Türkiye için bir “vicdan muhasebesi”dir!

Değerli Üyeler,

İki yıl önce biz, güçlü bir Türkiye hayaliyle yola çıktık. Amacımız, “güçlü bir geleneği, güçlü bir geleceğe” taşımaktı. Bizi ayakta tutan, bu güzel ülkenin potansiyeline ve insanımıza olan inancımız oldu. “Güçlüyüz” demekle “güçlü ülke” olunmuyor! Ülkeleri güçlü yapan; özgürlükler, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına saygıdır.

Türkiye'nin güçlü ülkeler liginde yer alması; ancak ve ancak çoğulculuk, hoşgörü, adalet, dayanışma, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve çağdaş bir eğitim sistemiyle mümkündür. Köklerini Cumhuriyet'te bulan bu değerler, Türkiye'nin hayalimizdeki geleceği için bize yolumuzda hep ışık tuttu.

Bugünkü muhasebemiz her şeyden önce şunu gösteriyor: Hepimizin Atatürk'e ve Cumhuriyet'e minnet borcu var!

Değerli Üyeler,

Bir ülkenin küresel dünyada güçlü olabilmesi için dünyayla bağlantısının güçlü olması gerekir. Türkiye'nin dünyada söz sahibi ülkelerden biri olması, bu nedenle her şeyden önce dış ilişkilerimize bağlıdır. Gerçekleri görebilmek için resmin tamamını görmek gerekir. Dünyanın resmine birlikte bakalım.

Bugün dünya, önemli bir kavşakta. Değişimin hızına toplumsal örgütlenme, siyaset ve hatta bireyler yetişemiyor. Bilinmezlik, güvensizlik yaratıyor. Bunun sonucunda siyasi krizler çoğalıyor ve ağırlaşıyor. Önümüzdeki dönemde Asya ve özellikle de Çin gerçeği göz önünde bulundurulmadan ne küresel ekonomik analiz ne de stratejik veya siyasal analiz yapmak mümkün.

Şurası kesin: Küresel güç dengesi hızla değişiyor. Türkiye, makro düzeydeki yeni güç dağılımında coğrafyamızın da desteğiyle önemli bir ülke olma konumunu koruyacak. Ancak şunu da biliyoruz ki bugün artık jeopolitik önem tek başına güçlü kalmamızı güvence altına almaya yetmiyor.

Bugün artık siyasette de, ekonomide de eski ezberler işe yaramıyor. Küreselleşmenin sağladığı imkânlar ortada ancak getirdiği yeni sorunlar, dünya gündeminin başında yer alıyor.

Tepkilerin sorunların kaynağına değil, farklı görünümüne yönelmesi nedeniyle,

- Popülizmin yeniden yükselişe geçtiği,
- Liberal demokratik normların aşındığı,
- Dünyadaki savaşların ticaret cephelerine kaydığı,
- Milyonlarca insanı mülteci ve sığınmacı durumuna düşüren iç savaş ve insani felaketlerin yaşandığı,
- Çoktan kapanması gereken ırkçılık defterine yeni ve karanlık sayfaların eklendiği günlerden geçiyoruz.

Dünya, bu sorunları kalıcı olarak çözmek yerine, ağrı kesiciler ile oyalandı ama bugün geldiğimiz aşamada ağrı kesiciler artık yeterli olmuyor. Küreselleşmenin dışlayıcı değil kapsayıcı bir yöne evrilmesi için köklü reformlara ihtiyaç var. Küreselleşmeyi demokratikleştirmeden, demokrasiyi küreselleştiremeyiz.

Değerli Dostlar,

Devletlerin siyasetinde ancak menfaatler vardır. Çünkü dış politikada duygular değil, gerçekler ağır basar. Ülkemizin menfaatlerini korumada iletişim dilimizin ve üslubumuzun çok önemli bir yeri var.

Şurası kesin! Temeli yüzyıllara dayalı tarihsel ve stratejik yönelimimizin doğal sonucu olarak, Türkiye Batıdır, Avrupalıdır. Fakat aynı zamanda da Doğuludur, Asyalıdır.

Dış politikadaki kördüğümü çözmek için bu, bizim en büyük gücümüzdür. “Orta Doğululaşan” bir Türkiye’nin Batı’da hiçbir ağırlığı olamaz. Oysa batıda ağırlığı artan bir Türkiye’nin, doğuda da ağırlığı artar.

Bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’ye dünyadaki konumunu ve saygınlığını geliştirme borcumuz var!

Değerli Üyeler,

Geçtiğimiz iki yılda ülkemizde de siyasi ve ekonomik anlamda pek çok önemli gelişme yaşandı. Hain bir darbe girişiminin ve akabindeki OHAL sürecinin etkilerini atlatmaya çalışırken, yönetim sistemimizi değiştirmek için referanduma gittik. Suriye’deki varlığımızı askeri boyuta taşıdık. 24 Haziran’la birlikte Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçtik.

Tüm bu gelişmelerde, TÜSİAD’ın istişare geleneğinin çok faydasını gördük. Biliyoruz ki “akıl akıldan üstündür.” Bu nedenle kritik dönemlerde daima, bin bilsek de bir bilene danıştık. İletişim stratejimizin bir ayağı da elbette yurt dışı temaslarımızıdır. Kurduğumuz ağlar Silikon Vadisi’nden Körfez Ülkeleri’ne, Afrika’dan Çin’e kadar uzanıyor. Bu işbirliklerinin çok faydasını göreğimize eminim.

AB konusunda, bugün yaşanan sıkıntıların farkındayız ancak geleceğe baktığımızda iki tarafın birbirine ihtiyacının daha da artacağını görüyoruz. Türkiye’nin AB’ye katılım sürecinin korunması, işler hale getirilmesi ve Gümrük Birliği’nin güncellenmesi, ana önceliklerimiz olmalıdır. Elbette bu yolda gerçekleştirmemiz gereken pek çok reform var.

Yüzümüzü Türkiye’ye döndüğümüzde ise, iletişime özel önem verdiğimiz bu dönemde üzülen görüyoruz ki bugün ülkemizin en büyük sorunlarından biri hala kutuplaşmadır. Kutuplaşmadaki artış, ülkemizin istikrarlı bir şekilde gelişmesi için önkoşul olan toplumsal mutabakatı tehlikeye atıyor.

Oysa farklılıklarımız bizim en büyük zenginliğimizdir. “Herkesin aynı şeyi düşündüğü yerde, kimse fazla bir şey düşünmüyor demektir.” Toplumumuzu neredeyse ortadan ikiye bölen ayrıştırıcı söylemler, yarınlarımız için en büyük tehdittir. Bütün sorunlarımızın çözümü, bizi birleştiren ortak değerler ve hedefler etrafında toplanmaktır. Bunun aksi, bindiğimiz dalı kesmek olur.

Bu nedenle biz daima şunu savunduk: Uzlaşma asla yenilgi değildir.

Bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’ye yeniden ve eskisinden daha da sağlam bir birlik ve beraberlik borcumuz var!

Değerli Üyeler,

Türkiye çok partili siyasal yaşama ciddi bir alt üst oluş yaşamadan, istikrar içinde geçmeyi başarmış az sayıda ülkeden biridir. Bu, hiç şüphesiz çok kıymetli bir kazanımdır. Ülkemizi, sarsıntısı dinmeyen bir coğrafyada istikrarın simgesi haline getiren, insan hak ve özgürlüklerine dayalı, laik, sosyal, hukuk devleti anlayışıdır.

Türkiye’yi aydınlık bir geleceğe taşıyacak olan da yine bu anlayıştır.

Bu nedenle demokrasi kısa vadeli siyasal hesaplara kurban edilemez, edilmemelidir! Güçlü bir gelecek için önce siyaseti demokratikleştirmek gerekir.

Demokrasi ve özgürlükler başta olmak üzere tüm Cumhuriyet değerleri bize emanettir. Bu emanete sahip çıkmak, hepimizin borcudur. Ülkemizde demokrasinin gelişmesi için hepimiz var gücümüzle çalışmalıyız. Çünkü unutmayalım ki “demokrasi ithal edilmez, inşa edilir.”

Bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’ye daha sağlam, daha güçlü bir demokrasi borcumuz var!

Değerli Üyeler,

Ekonomi toplumun bütün kaygılarını, bütün umutlarını doğrudan ve yakından etkiler. Ekonomi halkımızın ekmeği, çocuklarımızın geleceğidir. Dolayısıyla şimdi, Türkiye’nin en hızlı çözüm bekleyen konusu olan ekonomimize bakma zamanı. Ekonomideki sorunlarımız hafif değil. Göreve başladığımızda önümüzde olan ekonomi tablosuyla bugünkü arasında ciddi farklar var.

Son iki yılın verileri şöyle:

- Ekonomik büyüme 2016’da %3,2 iken 2017’de %7,4 gibi müthiş yüksek bir seviyeye çıktı. Ancak 2018’in üçüncü çeyreğinde %1,6’ya kadar geriledi. Şu anda ise negatif büyüme, yani ekonomide bir küçülme yaşıyoruz.
- 2016 sonunda enflasyon %8,5 iken bugün %20,3. Kısaca, enflasyon ferman dinlemiyor! (7)
- Ticari kredi faizleri %15’den %25-30 aralığına kadar yükseldi.
- Döviz kuru (Dolar/TL) 2016 başında 2,9 iken bugün 5,2’ye çıktı. Yani sadece 3 yılda kurda yaklaşık %80 artış görüldü.
- İşsizlik oranı daha geçen yıl Nisan ayında %9,9 iken bugün %12’ye çıkmış durumda.

İşte bu tablo “önce ekonomi” demeyi ve sorunlarla kararlı bir şekilde mücadele etmeyi gerektiriyor. Bu tabloya küresel krizin, güvenlik ve terör sorunlarının, son beş yılda arka arkaya yaşadığımız seçimlerin etkileri olduğuna kuşku yok. Şimdi Mart ayında yine seçimlere gidiyoruz. Seçimlerin ardından hızla ekonomi gündemine dönülmesini temenni ediyorum.

İş dünyası olarak, daima ekonomideki risklere karşı görüş ve önerilerimizi açıklıkla dile getirdik. Daha önce de söylediğimiz gibi, doğru bildiğimiz yol netti : “İnsan yalnızca söylediklerinden değil, sustuklarından da sorumludur.”

Güçlü bir Türkiye ekonomisi için atılacak adımları 5 maddede özetledik. Memnuniyetle tekrar paylaşmak isterim:

1. Ekonomide öngörülebilirliğin sağlanması için güçlü kurumlar ve kural temelli politika yapımı,
2. Serbest piyasa ekonomisi ilkelerinden taviz verilmemesi,
3. Yapısal reformlar ile ekonomimizin verimliliğinin ve rekabet gücünün artırılması,
4. Yatırım ortamının iyileştirilmesi için hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi,

5. AB ile ilişkilerin güçlenmesi ve Gümrük Birliği modernizasyonu için gerekli adımların atılması.

Bu temeller üzerinde ekonomimizin tekrar yükselişe geçmemesi için hiçbir neden yoktur. Ancak artık ekonomide sözlerin değil, aksiyonların zamanıdır.

Türk iş dünyası bugüne kadar pek çok kriz ve zorluk yaşadı. Hepsinden hatalarımızdan ders alarak ve güçlenerek çıktık. Bu sefer de öyle olacağına hiç şüphemiz yok. Bizler, elini taşın altına koyanlar değil, eli zaten taşın altında olanlarız. Bu ülkeye yatırım yapan, üretim yapan, istihdam sağlayan, risk alan iş insanları olarak bu ülkenin geleceği için canla başla çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz.

Bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’ye daha istikrarlı ve daha güçlü bir ekonomi borcumuz var!

Değerli Üyeler,

Bugün dünya, yepyeni bir çağa giriyor. Teknolojideki gelişmeler, hayatın her alanını tepeden tırnağa değiştiriyor. “Değişime direnmek, hayata direnmektir.” “Hayata yenilmemenin yolu ise yenilenmektir.”

Bu gerçeği görerek, Türkiye’nin dijital dönüşümünü olmazsa olmazımız olarak kabul ettik.

Türkiye, geçmiş sanayi devrimlerinin getirdiği gelişmelerin gerisinde kalarak maalesef önemli fırsatları kaçırmıştır. Dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefine ulaşmak için, sanayimizin dijitalleşmesi şart. Genç nüfusumuzun avantajlarından faydalanarak Türkiye’yi teknoloji üreten ve teknolojiyi katma değere dönüştüren bir güç haline getirebiliriz. Ancak; yarının güçlü ülkeleri arasında yer almak için elimizi çabuk tutmalıyız. Çünkü “arda kalan, derde kalır.”

Biz inanıyoruz ki “dünyayı değiştirecek insanlar, onu değiştirebileceğini düşünecek kadar çılgın olanlardır.” Görev sürem boyunca, sık sık Anadolu’yu ziyaret etme şansına sahip oldum. Ne mutlu ki bu sayede bir sürü “çılgın” insanımız olduğunu gördüm. Emin olun, Anadolu’da genci yaşlısı, çalışanı emeklisi, erkeği kadınıyla muazzam bir umut var. Bugün geleceğe iyimser gözlerle bakmamın en büyük nedeni, Anadolu’nun bu cesur yürekli ve “çılgın” insanların umududur. Onların umuduyla hayatta her şey mümkündür.

Sözün kısası, bundan önceki üç sanayi devrimini kaçırdık. İşte bu yüzden, bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’ye bir sanayi devrimi borcumuz var!

Değerli Üyeler,

“Değişim önce kendinde başlar”. Biz de değişime kendimizde başladık ve ismimizi Türk Sanayici ve İş İnsanları Derneği olarak değiştirdik. Bu sadece bir isim değişikliği değil, aslında köklü bir zihniyet dönüşümüdür. Görev dönemimizde yaptığımız pek çok iş arasında, bize en çok gurur vereni bu değişiklik oldu.

TÜSİAD'ın uzun yıllardır kadın-erkek eşitliği konusunda yaptığı çalışmaları, bu isim değişikliğiyle taçlandırmış olduk. Dünyada bugün bilgi ve emek, cinsiyet odaklı kimliklerden bağımsız olarak, liyakatle, çalışkanlıkla ve vizyonla değerlendiriliyor.

Bu vesileyle şunun da altını çizmek isterim: Cumhuriyetimizin kurucularının 85 yıl önce Türk kadınlarının pek çok gelişmiş ülkede bile tanınmayan haklara sahip olmalarını istemelerinin ve bunun gerektirdiği adımları atmalarının ne denli ileri görüşlü bir tutum olduğunu bugün çok daha iyi anlıyoruz. Unutmayalım ki toplumlar, kadına verdiği değer ölçüsünde gelişir.

Uzun yıllardır vurguladığımız üzere: “Tek kanatla geleceğe uçamayız!”

Bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’de herkesten çok kadınlara borcumuz var!

Değerli Üyeler,

Türkiye’nin kalkınması, her şeyden çok toplumumuzun gelişmesine bağlıdır. Ülkemizin bilimsel, toplumsal, ekonomik ve demokratik alanda en gelişmiş seviyeye ulaşmasının taşıyıcı gücü “nitelikli eğitim” olacaktır. Gençlerimizi 21. yüzyıl becerileriyle donatmalı ve insanımızın yetkinliğini bilimsel temelli bir eğitimle artırmalıyız.

Özetle, dijital dönüşümün eşiğinde insanı odağa alarak çağın ve geleceğin becerilerine sahip, Cumhuriyet değerlerine sahip çıkan nesiller yetiştirmeliyiz.

Çünkü “bir toplumun eğitimi olmadıkça, o toplumun meziyetlerini ortaya çıkaramazsınız.”

Bu onurlu görevi kabul ettiğim 12 Ocak 2017 tarihinde yaptığım konuşmada sizlere “Ben bu toprakların insani bereketine olan inancımı, kendi yaşadıklarıyla besleyebilmiş bir kişiyim. Bu toprağın insanının, gücünü bilimden ve akıldan alan imkânlarla, desteğe, eğitime ve özgüvene kavuştuğunda neler başarabildiğini çok ama çok iyi biliyorum” demiştim. Bugün bu cümlelere her şeyden daha çok inanıyorum.

Bugünkü muhasebemiz şunu gösteriyor: Türkiye’de gençlere çağdaş bir eğitim ve aydınlık bir gelecek borcumuz var!

Değerli Üyeler,

Ülkemizin en köklü iş dünyası örgütü olan TÜSİAD, tam 48 yıldır modern Türkiye Cumhuriyeti’nin daima daha da gelişmesi için canla başla çalışıyor. Böyle bir derneğin Başkanlığını üstlenmek, benim için bir onurdu.

Sözlerime son verirken, bir kez daha, Yönetim Kurulu Üyelerimize, Yüksek İstişare Kurulumuza, TÜSİAD Üyelerine ve başta Genel Sekreterliğimiz olmak üzere TÜSİAD’daki tüm çalışma arkadaşlarıma minnetlerimi iletiyorum.

Bugün aranızdan ayrılıyorum ama görevi devralacak arkadaşlarımızın her daim yanında olacağım.

- Görevim boyunca yaptığımız işlere ve söylediklerimize destek veren herkese,
- Bu ülkenin pırıl pırıl gençlerine,
- Her türlü zorluğu aşma gücüne sahip kadınlarına,
- Tüm sıkıntılara rağmen çarkların dönmesini sağlayan her mevkideki, meslekteki çalışanlarına, basın mensuplarına,
- Bizden desteklerini, takdirlerini esirgemeyen tüm vatandaşlarımıza hem teşekkür hem de selam ederim.

Son olarak, sizlere Mevlana'nın beni çok etkileyen güzel bir sözü ile veda etmek istiyorum:

“Dediler ki: Gözden ırak olan, gönülden de ırak olur.

Dedim ki: Gönüle giren, gözden ırak olsa ne olur.”

Hepinize her şey için can-ı gönülden teşekkür ediyorum. İki yıl önce huzurlarınıza geldiğim aynı heyecan ve duygularla ve ilaveten “gönül” rahatlığıyla sizlere veda ediyorum!

Hoşça kalın!